# עולת ראיה — שופר



התקיעות. מצד התעוררות התשובה, יש לכוין בהן כי עיקר הכח של קדושת ישראל הרי הוא מונח בעולם שכולו ארוך ששם הוא שורש קדושתם, שהיא הדבקות הטבעית שמצד נשמתם באור ד'. וזאת היא הפשוטה שלפניה. אמנם הכח הזה צריך לפעול על המדות ועל המעשים, ומתוך שהמדות הנן רוחניות בתכונתן, אבל אין להן אותו הכח הרוחני של השורש העליון, שהוא מתגלה ע"י עצם הנשמה בהבהקת השכל, ע"כ השברים הם באים בצורה של פירוט לעומתן. כלומר שמתוך השורש השכלי הארוך והפשוט יתחדשו המדות להיות מושפעות מקדושת השכל, וכשהמדות מתקדשות מתקדשים המעשים על ידן. ומתוך שהמעשים הם יותר פרטיים ויותר מוגבלים מהמדות, ע"כ הם נרמזים בהתרועה שהיא נפרטת לקולות קצרים. ואח"כ ע"י השפעת המדות, שהושפעו מקדושת הנשמה בשרשה, והשפעת המעשים שמתילדים על ידן, מתגלה השורש העליון, שהיה בתחילה אצור רק בכח, ויוצא אל הפועל. וזהו התוכן של הפשוטה שלאחריה. אמנם לפעמים יש שאין השורש יכול להחיות את המדות, מפני חלישותו, והוא מחיה רק את המעשים, וע"י ההרגל של המעשים הטובים יבא אח"כ התיקון גם אל המדות, וזהו התוכן של התר"ת, ובאופן זה המדות נבלעות במעשים, וע"כ לא יבא לעולם תרש"ת, וכדחז"ל, כ"א תשר"ת תש"ת תר"ת. ולפעמים אין השכל מחיה מיד את המעשים מפני המניעות, של הדברים הצדדיים, ומ"מ הוא מחיה את המדות, והמדות גורמות להחיות את המעשים. וזהו הרמז של התש"ת. ונראה שיותר מצויה תחיית המדות בכללותן ע"י השכל, ע"כ התש"ת הוא קודם לתר"ת. אבל התיקון בא בין ע"י המדות, שהן מחיות את המעשים, בין ע"י המעשים, שהם מחיים את המדות, וכשהידיעה חודרת עד המעשים, אז התיקון כבר פשוט ובטוח, וע"ז נאמר אשרי העם יודעי תרועה, ד' באור פניך יהלכון.

ערב עבדך לטוב אל יעשקוני זדים שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב. בין התקיעות ראוי להתודות בלחש בתור תשובת היחיד. בצבור שבישראל אין לחטא שום קביעות ודבקות, ואינו כי־ אם הרגל של הפעולות, לכן תשובת הצבור היא בעיקרה על להבא, שלא יעשו עוד החטאים שנעשו והורגלו, ולכן אין צריך לפרט בה בודוי את כל הפרטים וכל עניני התשובה. אבל בתשובת היחיד, שהיא באה לפעול גם על העבר, בעקירת הרצון שהיא כעקירת המעשה, צריך לעומת זה מעשה הודוי המפרט את עניני התשובה. וכיון שאין התשובה נעשית בטוחה לו בשלמות כי־אם ע"י הודוי המפורט בפה, שחייב לומר ענינים אלו שגמר בלב, בהעידו עליו את היודע תעלומות, הרי הוא קובע את הקב"ה כביכול לערב נגד יה, שלא יעשקוהו עוד כחות הזדון, ויהי' בטוח לטוב. והרי הוא זוכה בזה, שתשובתו היא נאמנת וחזקה כתשובת הרבים, ועל אמרה זו עצמה, שהוא מצווה לספר באורך באמירת הודוי בפה את פרטי עניני התשובה, הוא שש כמוצא שלל רב, שהוא מגיע ומצטרף

בזה למדרגת הרבים. בדרך המלחמה היחיד הוא בוזז ושולל לפי חלקו, אבל שלל רב אי אפשר להיות לו כי־אם ע"י צרוף של הרבים, ורק באופן של מציאה אפשר שישיג היחיד את מה שמשיגים הרבים. וכאשר ע"י פרוט הודוי הוא מוכן למצא את כח התשובה, שתהי' קבועה וקימת כמו אצל הרבים, הרי הוא שש כמוצא שלל רב ובטוח עי"ז שהקב"ה כביכול ערב עבורו לטוב.

אשרי העם יודעי תרועה ד' באור פניך יהלכון. הספק אם גנוחי גנח או ילולי יליל"ל שיש ספק ביסוד התשובה, ובכלל יסוד ההצלחה האנושית ביראת ד' והישרת הדרכים, אם העיקר הוא ההשכלה ודעת האמת או העיקר הוא הרגש הישר. וכמו שיש חילוק בהתחלת הדרך כן יש חילוק בתשובה. כי אם הרגש הטוב הוא יסוד ההצלחה, א"כ יסוד התשובה הוא תגבורת של רגשות הלב. ואם יסוד ההצלחה הוא ההכרה והדעת א"כ יסוד התשובה יהי' ג"כ ההסכמה הבאה מצד הדעת, והרגש טפל אליו. והנה גנוחי גנח בא ע"י חשבון, שנעצב על איזה דבר, אע"פ שאין הכאב דוחקו כ"כ, וזהו לעומת תשובה שמצד הדעת, אמנם כשהכאב דוחק באופן איום ונורא אז צועק מכאב הלב בילולי יליל, והוא נגד הרגש. והמעלה היותר שלמה היא שתבא התשובה מב' העניינים: מדעת, ותתגבר כ"כ עד ההרגש. והנה יש יתרון להרגש שמפני שהוא מרושם ברושם חזק הוא מתקיים, אבל כח הדעת כשלא נקבע כ"כ אינו בטוח שיתקיים. וזהו אשרי העם יודעי תרועה, תרועה שבתורה היא ג"כ שברים, ותרועת השברים היא ארוכה מצד גנוחי גנח בתשובת השכל. אשרי העם שמשברים את התרועה לגניחות קצרות של ילולי יליל, שהיא מורה על ההרגש, שהיא דבר טוב מפני שבאור פניך יהלכון. ומידרש נמי מסיפי' לרישי'. שבאור פניך יהלכון שיש להם דעת והכרה שלמה, שאור פני ד' הוא ההכרה והדעת, "כי באור פניך נתת לנו ד' אלקינו תורת חיים", א"כ באור פניך יהלכון ע"י הדעת ועם זה הם יודעי תרועה ושוברי התרועה לחוזק ההרגש, זוהי תשובה שלמה מכל צדדי' שתתקיים בודאוי. אשרי העם יודעי תרועה, שיודעים ומכירים את כח התשובה, הבא ע"י סגולת התרועה, המתגלה בימי הרצון האלה, לתקון הלב בתשובה, וע"י ידיעתם והכרתם זו הם ממשיכים אותה גם אחרי שעברה מלפני עיניהם, וגם בככל השנה אור ד' לפניהם, להורות להם דרך החיים והטוב, ד' באור פניך יהלכון.